

¹⁹ Въ папските актове до 1204 г. *nobilis vir dominus Bulgarorum*. Въ 1291 г. като изключение: „*imperator Bulgarorum illustris*“ (Theiner, Mon. Hung. I, 375). Въ 1337 — *rex*, вж. заб. 29.

²⁰ Nicetas (Stritter II, 674) говори само за коронацията на Петра.

²¹ Ansbertus, 44: Kalopetrus Blacorum et maxime partis Bulgarorum in hortis Thracie dominus, qui se imperatorem et coronam impérialem regni Grecie ab eo (отъ Фридриха) sibi imponi efflagitat. Id. 54; Kalopetrus Blacorum dominus itemque a suis dictus imperator Grecie.

²² Ср. виз. ἐν, Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ.

²³ Вирпинската грамота, боянския надписъ, писмото на Светослава, бележката отъ 1273 г. у Миклошича, Lex. palaeoslov. X.

²⁴ Ljubić. Opis jugoslav. novaca, Zagreb 1875.

²⁵ Грамотитъ отъ 1262, 1347 и 1378 г. г.

²⁶ Грамотата отъ 1378 г.

²⁷ На синода въ 1211 г. Бориль се явилъ „съ свѣтлож багръницеж“.

²⁸ Издаденъ отъ Богишича, Rad jugosl. akad. 182. Почва тъй: „продължи, о Боже, живота на Вашия господаръ, сѣйния, почитания, славния, великодушния, като лъвъ храбрый герой, полководеца на Ангела Комнина Н. Н., стълба на християнството, краля (маликъ) на сърби и българи, славата на християнскитъ народи, гордостта на Христовата вѣра, мореплавателя, закрилника на градоветъ и на крайграничнитъ земи“.

²⁹ Cum Azeno Bulgarie imperatore. Писмото на краля е дадено у Theiner, Mon. Hung. I, 21.

³⁰ Българскитъ деспоти: Стръзъ при Асена II, Яковъ Светославъ при Константина, по-сетнешниятъ царъ Тертерий при Асена III, Елтимиръ при Тертерия I, Михаилъ бдински преди да бжде избранъ и Срацимиръ, бащата на царъ Александра.

³¹ Севастократори сж били: Стръзъ († 1211), братътъ на Асена II, Александъръ, Петъръ, зеть на Михаила и на Асена, Калоянъ, Константиновия братовчедъ, Радославъ, Смилецовия братъ.

³² Вж. гл. 23 заб. 7 и гл. 27.

³³ Въ 1331 г. Филипъ логотетъ и Раксинъ протовестиаръ.

³⁴ Българскиятъ comestabularius въ единъ латински паметникъ, даденъ у Theiner, Mon. Slav. 21.

³⁵ Виз. напр., въ речитъ на Никита Хониата: βασιλεὺς ἀγγέλιος, ἰσθθιος, θεοει-
χελος, θεοειδής, φιλοχριστότατος, μεγάλαθλος, μεγαλοῦργος, κράτιστος etc. Отъ славянскитъ писатели въ това отношение най-много се е отличилъ Данаилъ († 1338) въ биографитъ си на сръбскитъ крале.